

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep

0030 OSLO

Deres ref:

Vår ref: 17/04111-6

Dato: 08.11.2017

Høring om endring i utlendingsloven – Straff for den som skaffer en utlending arbeid eller bosted når forholdene innebærer en utilbørlig utnyttelse av utlendingens situasjon

Utlendingsdirektoratet (UDI) viser til høringsbrev fra Justis- og beredskapsdepartementet av 20. september i år, med forslag til endring i utlendingsloven (utl.) § 108 tredje ledd bokstav b.

UDI mener forslaget innebærer viktige endringer som gjør at det kan reageres med straff overfor utilbørlig utnyttning av en utlendings situasjon, uavhengig av om dette skjer i forbindelse med formidling, slik som utl. § 108 tredje ledd bokstav b retter seg mot i dag, eller om det skjer i forbindelse med at utlendingen på en annen måte skaffes bolig eller arbeid. På denne måten vil personer som utilbørlig utnytter, ved for eksempel fremleie av bolig, også straffes. Dette kan de per i dag ikke fordi fremleie ikke dekkes av lovens ordlyd «formidler (...) bolig». Dette påpeker departementet selv.

UDI har vurdert om utvidelsen av virkeområdet for utl. § 108 omfatter det vi gjennom vår saksbehandling ser det er behov for å ramme, herunder om det kan nevnes flere eksempler enn de som fremgår av høringsnotatet. Vi har sett noen tilfeller der utlendinger får tilbud om en pakkeløsning som forberedelse til å komme til Norge. Typisk vil dette dreie seg om språkkurs som direkte eller indirekte knyttes opp mot tilbud om arbeid og/eller bolig i Norge med tanke på senere arbeidsinnvandring. Det kan også dreie seg om andre «migrasjonsrettede» tjenester, f.eks. bestilling av billetter. Dersom slike tjenester prises dyrt, kan de utnytte søkerens situasjon, selv om de fører til lovlig innvandring som arbeidstaker. Så vidt vi ser er dette ikke straffbart per i dag:

- Det gjelder ikke arbeid og bolig og heller ikke erklæringer, tilsagn eller dokumenter til bruk for en sak etter loven, jf. utl. § 108 tredje ledd bokstav b. De beskrevne tjenestene vil kun være forberedelser for opphold i Norge.

- Utlendingen kan ha et så bevisst forhold til dette at det ikke behøver å dreie seg om falske forespeilinger mv, jf. utl. § 108 (3) c
- Det vil ikke nødvendigvis dreie seg om å hjelpe utlendinger til ulovlig opphold i Norge, da dette kan være hjelp til lovlig opphold som arbeidstaker, jf. utl. § 108(4)

Der slike migrasjonsrettede tjenester gjør at en utlending settes i gjeld eller på annen måte blir utsatt for en utilbørlig utnytting, mener UDI at dette bør omfattes av § 108 tredje ledd bokstav c. Vi mener at dette kan gjøres ved at «migrasjonsrettede tjenester» legges til formidling av arbeid og bolig, slik at den aktuelle setningen blir som følger:

«forsettlig eller grovt uaktsomt skaffer, herunder formidler, arbeid, *bolig eller migrasjonsrettede tjenester* for en utlending, eller utferdiger eller formidler erklæringer, tilsagn eller dokumenter til bruk for en sak etter loven, når forholdet innebærer en utilbørlig utnyttelse av utlendingens situasjon»

Hva begrepet «migrasjonsrettede tjenester» omfatter bør i så fall framgå av forarbeidene til endringen av bestemmelsen, med henvisninger til eksempler.

UDI gjør oppmerksom på at det også forekommer lovlige migrasjons-tjenester, som normalt betales av arbeidsgivere/oppdragsgiver, og som ikke vil innebære en utnytting av utlendingens situasjon. Dette skal selvfølgelig ikke rammes av straff.

Med hilsen

Stephan Mo
avdelingsdirektør

Ina Knarvik Hørnes
seksjonssjef

Dokumentet er godkjent elektronisk i Utlendingsdirektoratet og har derfor ingen signatur.

Brevet sendes kun elektronisk.